

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	052 Політологія
Тип і назва освітньої програми	ОПП Політологія
Курс, семестр	IV курс, VII семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Токуєва Наталія, к. пед. н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії Контакти: каб. 458 (навчальний корпус № 4), тел. +380959390860 e-mail: nataliia.tokuieva@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/tokuieva-nataliia-volodymyrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення навчальних дисциплін «Соціологія», «Політична психологія».
Компетентності	<p><i>Загальні:</i></p> <p>ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.</p> <p><i>Спеціальні (фахові):</i></p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p>

	СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.
Програмні результати навчання / Результати навчання	РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН17. Вміти аналізувати політичні комунікації як сукупність механізмів впливу на суспільство; визначати місце мас-медіа в сучасному інформаційному просторі. РН20. Здійснювати аналітичний супровід діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, організації місцевих виборчих кампаній.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Під час вивчення навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» у здобувачів вищої освіти формується ряд соціальних навичок (soft skills), зокрема: комунікабельність; уміння встановлювати контакти й будувати стосунки зі своїм оточенням, уміння працювати в команді й домовлятися та відстоювати свої погляди, критично мислити та переконувати, толерантно ставитися до співрозмовника з іншими життєвими пріоритетами чи поглядами; уміння планувати, управляти часом, самостійно приймати рішення тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» – набуття здобувачами вищої освіти навичок організації процесу навчання та співпраці з колегами; участі в наукових дослідженнях для забезпечення ефективного професійного спілкування в академічному та професійному середовищах; умінь аналізувати й описувати політичні процеси та явища у структурі соціальних взаємодій, встановлювати контакти, проводити переговори й виступи, вести ділове спілкування, використовуючи психологічні знання людського сприйняття й поведінки в соціальних контекстах групи, досліджень групової взаємодії в системі соціально-психологічних знань задля досягнення успіхів у професійній сфері.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Психологія групової взаємодії як культурний феномен і як наука.
Тема 2. Історія формування й розвитку психології групової взаємодії.
Тема 3. Методологічні основи соціально-психологічного дослідження.
Тема 4. Основні теоретичні напрями сучасної психології групової взаємодії.
Тема 5. Особистість у структурі соціальних взаємодій і відносин та моделі її соціалізації.
Тема 6. Спілкування як самостійна та специфічна соціально-психологічна форма активної особистості.
Тема 7. Психологічні способи впливу в процесі міжособистісного, групового й масового спілкування.
Тема 8. Феномен групи та групові явища і процеси з погляду соціальної психології.
Тема 9. Класифікація груп та їх соціально-психологічні характеристики.
Тема 10. Соціально-психологічні підходи до вивчення малих груп і дослідження їх динаміки.
Тема 11. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.
Тема 12. Особливості дослідження групової взаємодії та застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні методи (лекція);
  - наочні методи (демонстрування, спостереження);
  - практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою).
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів

<p>вищої освіти);</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і покарання; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження). <p>3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, «Мозковий штурм»); - комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). <p>4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи усного контролю (опитування); - методи письмового контролю (самостійні роботи, тестування, есе); - методи самоконтролю (визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведено у Додатку до силабусу.
---	---------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- ЩОДО виконання термінів та перескладання	Виконання завдань на практичних заняттях виконуються під час проведення занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.
- ЩОДО академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- ЩОДО відвідування занять	Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті, дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи тощо). Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від

<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>вивчення дисципліни «Психологія групової взаємодії».</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12335/polozhennyaproocinyuvanny.pdf</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Онуфрієва Л. А., Чайковська О. М. Психологія міжособистісних взаємин та комунікації : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2021. 128 с.
2. Проблемна взаємодія в групах: феноменологія, чинники, профілактика : монографія / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, О. В. Яремчук, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка; за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2021. 112 с.
3. Психологія міжгрупової взаємодії у вимірах війни і миру : навч. посіб. / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка; за ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 118 с.
4. Токуєва Н. В. Методичні рекомендації для виконання завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання освітнього ступеня магістр за освітньо-професійною програмою Політологія). Полтава : ПДАУ, 2023. 26 с.
5. Токуєва Н. В. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання освітнього ступеня магістр за освітньо-професійною програмою Політологія). Полтава : ПДАУ, 2023. 42 с.

Допоміжні

1. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія : навч. посіб. Київ : НАВС, 2020. 243 с.
2. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
3. Ільченко А., Гергель А. Вплив освіти на політичну соціалізацію особистості. *Політичні трансформації сучасного суспільства* : колективна монографія / за наук. ред. Т. Шаравари. Київ : Вид-во Ліра-К, 2021. С. 63-70.
4. Оптимізація групової взаємодії в малих групах : посіб. / П. П. Горностай, Л. Г. Чорна, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко; за ред. П. П. Горностая. Кропивницький : ІМЕКС-

ЛТД, 2020. 126 с.

5. Коробанова О. Л. Фасилітація міжгрупової взаємодії обдарованої молоді. *Обдаровані діти – скарб нації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конференції (Київ, 18-23 серпня 2022 року)*. Київ : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2022. С. 483–491.

6. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ : практич. посіб. / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка; за наук. ред. Л. Г. Чорної ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 98 с.

7. Суспільство для психічного здоров'я особистості: взаємодія родини, освіти, громади. *Зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (Україна, Житомир, 24 листопада 2022 р.)*. / ред. кол.: Г. Пирог, Н. Портницька, І. Тичина / М-во освіти і науки України, Житомирський державний університет імені Івана Франка. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2023. 172 с.

8. Нуммі П. Проривні рішення. Методи фасилітації для ефективної групової роботи. Київ : Наш формат, 2023. 360 с.

9. Токуєва Н. В. Психолого-педагогічні засади формування політичної культури здобувачів вищої освіти. *Політичні трансформації сучасного суспільства* : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф., Полтава, 22 лютого 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 71–74.

10. Токуєва Н. В., Зленко Н. М., Цой Т. В. Міжкультурна комунікація: головні аспекти філософії життєдіяльності суспільства. *Актуальні проблеми філософії та соціології. Сер. Філософія*. 2024. № 49. С. 150–154.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація політичних психологів України URL : <http://appu.com.ua/>

2. Інститут соціології НАП України. URL : <http://i-soc.com.ua/>

3. Інститут соціальної та політичної психології АПН України. URL : <http://ispp.org.ua/opituvannyagromadsko%d1%97-dumki/>

4. Сайт журналу «Психологічний журнал». URL : <http://psyj.udpu.edu.ua/about>

5. Сайт фахового журналу «Психологічний часопис». URL : <http://psychology-naes-ua.institute/read/1620/>

6. Лабораторія психології малих груп та міжгрупових відносин. URL : <http://gorn.kiev.ua/group/text11.html>

7. Зубаль М. В., Зубаль С. С. Соціальна психологія міжгрупових відносин. Проблеми сучасної психології : зб. наук. праць. Вип. 14. URL : <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-14.%p>

8. Кухарук, О. Ю. Протиставлення «ми» – «вони» в міжгруповій взаємодії: тлумачення, загрози, можливості прогнозування соціальної поведінки. *Проблеми політичної психології*, 24 (1), 2021. С. 174–184. URL : <https://doi.org/10.33120/popp-Vol24-Year2021-72>

10. Електронний репозитарій ПДАУ. URL : <https://dspace.pdau.edu.ua/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії, протокол від 20.01.2025 р. № 10

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування*	Виконання вправ на практичних заняттях**	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи***		
				підготовка реферату	підготовка презентації	
Тема 1. Психологія групової взаємодії як культурний феномен і як наука.	3	3				6
Тема 2. Історія формування й розвитку психології групової взаємодії та її сучасні теоретичні напрями.	3	3				6
Тема 3. Методологічні основи соціально- психологічного дослідження.	3	3				6
Тема 4. Особистість у структурі соціальних взаємодій і відносин та моделі її соціалізації.	3	3				6
Тема 5. Спілкування як самостійна та специфічна соціально-психологічна форма активної особистості.	3	3				6
Тема 6. Комунікативний, інтерактивний та перцептивний аспекти спілкування.	3	3				6
Тема 7. Психологічні способи впливу в процесі міжособистісного, групового й масового спілкування.	3	3				6
Тема 8. Феномен групи та групові явища і процеси з погляду соціальної психології.	3	3				6
Тема 9. Класифікація груп та їх соціально- психологічні характеристики.	3	3				6
Тема 10. Соціально- психологічні підходи до	3	3				6

вивчення малих груп і дослідження їх динаміки.						
Тема 11. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	3	3				6
Тема 12. Особливості дослідження групової взаємодії та застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики.	3	3	12			18
Підготовка реферату				8		8
Підготовка презентації					8	8
Разом	36	36	12	8	8	100

* відбувається у формі бліц-опитування або експрес-опитування з мінімальними (до 15 % заняття) затратами навчального часу;

** передбачає поєднання проведення дискусій (диспутів) за визначеною проблематикою й виконання вправ в розрізі тем навчальної дисципліни;

*** упродовж семестру здобувачі вищої освіти готують реферат і презентацію в розрізі тем навчальної дисципліни (оцінки виставляється окремою позицією наприкінці семестру); на останньому занятті за підсумками вивчення навчальної дисципліни передбачено проведення тестування.

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної відповіді, що свідчить про високий рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
2	Здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про середній рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
1	Здобувач вищої освіти отримує у випадку надання часткової відповіді, що свідчить про низький рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
0	Здобувач вищої освіти отримує у випадку неготовності відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу окремих тем навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» й не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти отримує у випадку вірного виконання вправ у повному обсязі, що свідчить про високий рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
2	Здобувач вищої освіти отримує у випадку виконання вправ в повному обсязі з нечисленними помилками чи неточностями, що свідчить про середній рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
1	Здобувач вищої освіти отримує у випадку надання часткового виконання вправ з наявними помилками, що свідчить про низький рівень навичок самостійної роботи, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміння планувати можливості особистого професійного розвитку та використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, проблем та способів їх вирішення, а також розуміння вимог до діяльності за спеціальністю.
0	Здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності виконаних вправ, що свідчить про відсутність знань з окремих тем навчальної дисципліни «Психологія групової взаємодії» й не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-12	Здобувач вищої освіти демонструє загальну політичну культуру й активність, формування національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання соціально-психологічних підходів до вивчення різних аспектів спілкування, міжособистісної та групової взаємодії в суспільстві (12 теоретичних питань за кожною темою навчальної дисципліни; 1 бал – за кожную правильну відповідь).

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; здобувачем вищої освіти дані правильні відповіді на додаткові питання; він демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, у процесі доповіді демонструє

	високий рівень розуміння соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії.
5-7	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, але на додаткові питання здобувачем вищої освіти дані неповні відповіді, а в процесі доповіді він демонструє середній рівень розуміння соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії.
2-4	Є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; здобувачем вищої освіти допущені фактичні помилки в змісті реферату або під час відповідей на додаткові питання; висновки не розкривають повністю тему; з інформацією він працює неефективно, але в процесі доповіді демонструє достатній рівень розуміння соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії.
1	Реферативна робота не відповідає вимогам до написання, здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє низький рівень розуміння соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії; робота з інформацією не ефективна, висновки відсутні.
0	Реферативна робота не виконана.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо й самостійно із розумінням соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
5-7	Презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях; здобувач вищої освіти демонструє розуміння соціально-психологічних підходів до досліджень міжособистісної та групової взаємодії.
2-4	Презентація сфокусована на темі, але не в повному обсязі висвітлює її зміст; наявна певна організаційна структура; можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але незначні, програмні результати навчання здобувач вищої освіти демонструє на низькому рівні.
1	Презентація не відповідає вимогам, не розкриває тему, очікувані результати навчання відсутні.
0	Презентація не підготовлена.